

SLOVENIJA.

List 78.

V petik 28. Kimovca

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Povabilo na naročbo.

Za prihodnje kvatre se zopet k naročbi na Slovenijo povabijo in opomnijo dozdejni g. g. p. n. prijemniki, ki so jo le za tekoče kvatre naročili, in drugi častiti rodoljubi, ki k naročbi pristopiti hočejo. Cena ostane navadna.

Sedajno stanje cirkve.

I.

Pod naslovom: „Sedajno stanje cirkve“ („die kirchlichen Zustände der Gegenwart“ Tübingen in der Laupp'schen Buchhandlung) je od J. B. Hirscher-ja neka knjžica na svitlo prišla, gotovo vredna, da jo ne samo vsaki duhovnik, temuč tudi vsaki sveteni človek (svetjan, Laie) večbart dobro prebere. Kdo ne pozna slavnoglasnega gosp. J. B. Hirscher-ja, dohtarja bogoslovja in učitelja na Freyburgskem vseučilišču, kanonika pri nadškofjski cirkvi itd.? G. Dr. Janez kerst. Hirscher je dobroznán spisatelj, in po celi Evropi slovi kot človek, bogoslovec in učitelj; občno znana je njegova goreča ljubezen do sreče sv. cirkve, kakor tudi njegova pravovernost in visoka učenost. —

Pri Slovencih katolska vera že od nekdanj veselo cveti, Slovenci so že od nekdanj verni in zvesti sinu svoje katolske cirkve. „Najnovější prigodbe, pravi g. H. st. VIII. močno šenejo in silijo, da prevdarimo sedajne okoljšine in razmere naše cirkve; zakaj one nam ne kažejo samo nevarnosti za pojedine cirkvene reči in osebe, temuč nevarnosti za sami obstoj naše cirkve.“ Kteremu Slovencu lete žalostne, pa žalibože! resnične besede globoko v serce ne sežejo; mi Slovenci nismo samo le deržavljeni, smo tudi katolčani, se ne potegujemo samo za srečo in slavo naše deržave, temuč tudi za srečo in slavo naše cirkve. Zato Slovenci meni ne bote za zlo vzeli, da vam v tim političnim časopisu misli gosp. Hirscher-ja zastran sedajnega stanja cirkve podam opomnivši, da je deržava in cirkva, politika in keršanstvo med seboj u najožejj zvezi.

„Če se bojo, kakor previdim, na tej knjžici mnogi spodtikali, tak me to hudo zadene zastran tistih, katerih osobnost spoštujem in ljubim. Vender se tega spotikleja nisim smel ogniti, misleč, da je za cirkvo u sedajnih nevarnostih in potrebah koristno in potrebno, to pregovoriti, kar sim jas pregovoril in sprožil. Jas nisim pisal, ker je meni tako dopadlo, temuč ker sim jas to za svojo dolžnost deržal“, pravi H. st. V. — St. 3. Cirkva je sedaj v stanju, v katerim se ni bla od petnajststo let; „ona ima pravico, svoje zadeve samostojno uredovati in oskerbovati.“

Alj se vpraša, bode li to cirkvi na srečo ali škodo? Mnogo dobička bo iz cirkvene svobode za cirkvo izviral, pa vender gosp. H. ne taji, da tudi nevarnosti za cirkvo nastajajo; postavim, da se bo mnogo sedajnih udov od nje odecipilo, da cirkva ne bo imela deržavne ali svetne pomoči in podpore, ktera je jej v marsikterim obziru mnogo koristila na pr. pri oskerbljenju cerkvenega premoženja, pri kaznovanju hudodelcov itd.; dalej da jej odgojenje mladine ni več izključivo izročeno; in še več drugih nevarnost, kar že vsaki iz tega viditi more, ker so največi ne-

prijateli cirkve za svobode cirkve (v Frankobrodu) glasovali: „dar iz takih rok mora že popred se nevaren zdeti,“ timeo Danaos et dona ferentes. To morebiti koga mika barati, jeli se ni z svobodo cirkve več zgubilo, kot pridobilo? „Jas mislim, pravi H. str. 12. da nevarnost ino boj cirkvi gotovo več koristiti zamoreta, kakor to, da bi se brezskerbno na svetne rame upirala, in da se bo v cirkvi, kedar ona v svojej neogiblivej nevarnosti in protečeji zgubi vso svojo moč zbuditi, tak krepko življenje razvilo, ktero se je do sada v njej pogrešalo. Vse je torej na tem ležeče, da se cirkva silno povzdigne, in vse svoje moči na to oberne. Če ne, bo pa skušila, kaj se pravi: biti samostalen in ne imeti vlastne moči. — Dobro! U čem pa naleži tista povzdiga (Aufschwung), in ktera je taista njena moč, ktero mora ona napeti?“ — U Würzburgu na Barskim so se zbrali nemški škofi, da so se posvetovali od sedajne naloge cirkve; „leta škofski zbor, veli H. st. 13, je vender le začetik potrebne povzdige, in le del moči, ktera v cirkvi počiva in se napeti mora. Res! kaj pomaga, ako kajez zборе deržejo in kaj sklenejo? To je dro perva in potrebna reč; alj oni stoje sami in slabi, ako nemajo narode za sebo, kteri njih sklepe podobrijo in v potrebi tudi podpomagajo. Ravno taka je tudi s takim škofskim zborom; ako se prijemu duhovništvo in ljudstvo ne vdeleži, je on brez moči in prospaha (Erfolg). To spoznavši škofi so sklenili, sinode ali zборе spet obuditi in v življenje vesti.“ Pri tej reči pa vse na tem leži, v katerim duhu ti zbori sestavljeni in deržani bojo.

Na zborih, kje se ne samo le škofi, temuč tudi poslanci iz duhovništva in ljudstva znidejo, pogovarjajo in posvetujejo, — kje se vse znamenitne — umne in žlahtne — moči iz cele škofije zberejo, in po opravljenim redu svoje predloge, svete, in mnenja oznaniti smejo, kje je vsakemu na volji odkritoserčno prašati: kaj je potreba, kje je kaj za popraviti, kako se bode pomagalo itd.? — na takih zborih, kje se po vseobčnim svetovanju s škofskim poterdjenjem postave delajo, na takih je pozornost, vdeležnost in gorečnost, na takih zadobi škof, duhovništvo in ljudstvo velik dobiček: cela cirkva se zdravi, oživi in povzdigne. Kakšno moč in veljavo imajo postave na takih zborih storjene! Take postave in naprave se oznanijo kot mnenje, osvedočenje, in volja cele škofije, in bojo po celej škofiji veliko več veljale, kot dosadajne papirove ali bumažne postave; in zborniki pridši na dom jih bojo z besedo in djanjem gotovo in to krepko podpirovali! Kar škof iz takih zborih pregovori, se ne more deržati zavoljo posamesnega človeka; njegov glas je volja celega duhovništva in ljudstva, in ima po udih škofjskega zbora po celej škofiji svoje zagovornike in zastopovavce. — Pa bode marsikteri mislil, da je to kaj clo novega v našej cirkvi, da dosada v njej ni blo nič slišati od takih zborov, kteri so bli iz škofov, duhovništva in

ljudstva sestavljeni? Ako vzamemo sveto pismo novega zakona v roko, in prebiramo po Hirš. sledeče mesta. Skrivt. 1, 15 — 26; — apost. dj. 6, 1; 11, 22; 15, 2; 15, 6; 15, 23; 21, 25; 16, 4; 15, 41; 20, 28; — Filip: 1, 1; Tit.: 1, 5; I. Tim.: 3, 1; Tit.: 1, 7; I. Tim.: 3, 4; Tit.: 1, 9; I. Petr.: 5, 1; — najdemo, da so ob času sv. apostelnov starejši ljudstva (presbyteri, duhovniki) in drugi verni pod višjim vodstvom sv. apostelnov svoj okrog, svoj zbor, cirkvo v znotrajnih zadevah uravnali. Tako je tudi blo v poznejših stoletjih, kjer najdemo napravo presbyterialno (Presbyterial-Einrichtung), to je opravljanje cirkveno v rokah starejših mož. —

(Dalje sledi.)

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

Ljubljana. Nova železna cesta mnogo ptujiga in domačiga ljudstva semtertje vozi, in novo življenje to obuduje v našim mestu, posebno po ulicah železnici bližejših. Le od ene nesreče smo do zdaj zvedili, ki se je pri vožnji pripetila; v Kresnicah, pravijo je bila fantu roka odtergana.

„Novice“ pišejo: „Pričakujemo, da bo vodstvo železnice ceno vožnje, kakor tudi njeni odhod in prihod tudi v slovenskim jeziku razglasilo za veliko množico tistih ljudi, ki bojo železnici kaj skupiti dali, pa nemški ga ne umejo.“ Zares, prečudno je, da oskerbnništvo železnice tega se šelej opominjati mora.

Iz Tersta je toliko begunov pred kolero v Ljubljano prišlo, da že stanovanja več najti ni. Tudi po drugih krajih poleg teržaške ceste se jih je veliko naselilo.

Ljubljana je kolero spodobno sprejeti pripravljena. Zdravilski odbor od vlade poklican, nas je podučil v zadržanju proti nje, in že so zdravniki po odsekih mesta razdeljeni prihodnim bolnikom na pomoč. Ne vemo, zakaj se je nekterimu mestni del izročil, ki dalje od njegoviga stanisa leži.

Nekaj Serežanov smo vidili te dni tukaj.

Iz Metlike 24. Septembra. Kmalu po svojem prihodu v premilo domovino sim se z veseljem pripračal, da se moji predragi rojaki z branjem neprecenljivih „Novic“ bolj pečajo kot pred 4 leti. Tudi „Slovenijo“ sim narajmal. Vendar moram odkritoserčno povedati, da šteje med prostem ljudstvom še malo bravecov. Ljudje so še premalo omikani in pa siromaščina jih še zlo tare. Marsikteri bi si jo morde še omislil, pa... mu cesar (pomankanje denarja) ne pripusti. Vendar je upati, da se bodo naši ljudje zdaj kmalo zmogli, ker je tlaka in desetina za vavek pokopana. Zakaj zares je tukaj kmet v primeri toliko tlake imel, kot nikjer na Krajnskim.

Kar se omike tiče, se ni čuditi, da je na nizki stopni. Kakšne so bile šole še tiste, ki so bile! — Babja vera v čare ali coperni-

ce je — bodi Bogu potoženo — tukaj še tako vkoreninjena, da nikoli tega. Jeli potlej čudo, da se kaj takega primeri, kot se je unidan v Metliški okolici in sicer v Šemču. — Toca je bila pobila. Kmetje so za terdno mislili, da je to g. fajmošter storil, ker mu niso desetine dali. Eden izmed njih prinese polno brento v tertju po tleh nabraniga grozdja v ferož. Rentači ponotri: „Bom farju pokazal, kaj je naredil. Potlej ga bom pa po vsih stopnicah (stengah) doli vlekel!“ — Gosp. fajmoštrovci hlapci to slišati ga vender srečno izpokajo.

Kmeta Semičke fare, ki mi je to pravil, zavprašam, jeli on verjame, de je točo fajmošter naredil. „Kdo pa?“ me zaverne. Mu prav po domače razložim, kako se toča sama po natorni postavi napravi in da ni nič družiga kot v zraku zmerzjen dež. — Mi prikimuje. Ko ga nazadnje vprašam, če bo še verjel, da jih je fajmošter s točo potolkel, kaj mi odgovori? „Če ga gre jutri kdo davit, bom šel prec pomagat.“

Ko bi pač šole na kmetih kmalo kmalo pomnožili in predstojniki sleherne srenje ver- no pazili, da bi stariši že 7 let staro otroke pod kaznijo v šolo poslali in pošiljali.

V srcce me je zbolelo slišati nekiga bogatega kmeta Metliške okolice. Jaz ne dam nobenega sina v šolo, ko bi jih imel deset. Ta in ta, uni pa uni je dal svojiga sina v šolo; kaj znajo več od drugih? Še pismica ne umé po nemško spisati, pa je hodil 3 leta v šolo!

Gola resnica. Po nemško ne splete slovenski učence starokopitne nemške male šole nič. Mora nazadnje po slovensko začeti. Pa ker se ni maternega jezika po slovnici učil je v pisanji pomota čez pomoto. Vendar ga razumeš. Če pa učenec, ki se je nemščine 3 leta učil, slovensčine pa ne, vendar na posled slevensko pismice, sicer polno pomot, pa vender razumljivo spiše, po nemško pa tega kratko ne malo storiti ne more; ali bi tak učenec, ko bi se bil maternega (slovenskega) jezika po slovnici učil, slovensko pismice (in pa še več kot kako pismice) ne spisal popolnoma dobro, brez pomote? Kaj je boljše, 27 nemških čerk poznati v pisanju maternega jezika pa komaj deseti del znano- sti imeti? ali pa nobene nemške čerke poznati, svoj marteni jezik pa popolnoma pisati u- meti in poverh se v razumljivem maternem jeziku še marsikaj koristnega za življenje naučiti?

Šolarček zadnje šole na kmetih res nič več ne ve po nemško, kot da 27 nemških čerk pozna. Pa kaj hasni čerke poznati, kar je s čerkami pisano pa ne razumeti!

Terjajte tedaj predragi Slovenci, da vam začnejo učitelji — kakor tudi minister uka za- pove — otroke že letos v maternem jeziku učiti.

O tej priliki naj ti tudi povem, predraga Slovenija, da bodo Metliške male šole po sklepu sploh spoštovaniga križanskiga oskerb- nika in ob enim šolskiga ogleda g. Kapeleta in pridniga učitelja g. Dolarja že letos v narodnem duhu osnovane in da bo v prvo malo šolo kaj umno zložena slovenska knjižica „Mali Blaže“ vpeljana. Ne dvomim, da bodo s tem sklepom tudi visoko častitlj. g. de- kan Vinc. Vouk, mož prave modrosti, po- polnoma zadovoljni.

22. Sept. je bil oznanil predstojnik Met- liške srenje v najem dajanje zverinskiga lo- va. Pri dražbi pa se je toliko kmetov in tudi mestnjanov zoper to na nože postavilo, da so se morali vsi brez dokončka raziti. Pravijo da naj vsak po svojim zverino strelja, desi- ravno to nova postava le tistim dovoli, ki imajo nar manj 200 oralov zemlje. Tej naredbi se vender ljudje, kakor vem, ne zoperstavljajo v resnici zato, da bi vsak po svoji zemlji zve- rino streljal, ker je tukaj malo strelcov ali lovecov, ampak zato, da bi jim nihče žita ne gazil, kar se je poprej zares od sile godilo.

Menim tedaj, da si bo srenja, kadar se bo morala nova postava vresničiti, rajši lovca sama najela.

J. Navratil.

✱ Iz Štajera 23. Kimovca 1849. Vsih domorodcev oči so zdaj obrnjene na vpeljavo novih sodišč in na osebe, ktere bodo zbranc za urad. Kakor se sliši se nam Slo- vencem vesela ne kaže. Višje dostojanstva se mende bodo dale večidel Nemcam, samo nižje bodo doletele Slovence, de se tako Sla- vizez paralizira, kakor sem iz ust enega ča- kanca (kandidata) čul. Ta gospod mi je tudi povedal, da je mu predsednik vpeljavnice ko- misije odgovoril te le besede, kedar se je spričoval, da nemore k svojim prošnjam ska- zinge kterege profesorja slov. jezika priložiti, ker ni nikdar ne na vseučilišči predavanja slov. jezika objiskal, zdaj pa v svoji starosti ni je kos se gramatike naučiti: — „E zakaj vse to? Vi se izkažete, da ste na slovenskim uradovali, pa je zadosti — k temu bi še atte- stat, ga ja lahko za dva rajš povsod dobi.“ Sic! Bravci sodite, in prevdarite, kako bo skoro slov. jezik v pisarnice vpeljan. V ispisu za službe stoji černo na belo: Die Bewerber um einen Dienstposten im Marburger Kreise haben sich über die vollständige Kenntniss der slowenischen Sprache auszuweisen itd. Če je eden na Slovenskem uradoval, to je teže poročanstvo za vollständige Kenntniss, kjer tolko terdih Nemcov uraduje! To je toljko ob- ljubljena enakopravnost, da Nemšina povsod pervenstvo ima. No moj Slovenec on molči, se ne gane, gleda kako mu se volna striže, no drugi se žnjo oblači. Če se zdaj od za- četka, zdaj na novo, taki uradniki ne posta- vijo, kteri do v kratkem kos slovenski urado- vati, tako Slovensino nikdar ne bo v pisarni- cah obveljala. Dozdaj je germaniziranje (po- nemčanje) lazilo, ali odzdaj de poskakom (in galopp) naprejšlo, če se mu ne bomo z vso močjo protistavili. Pa kdor mu se stavi? kdor je damorodec? kde kteri duhoven ali učitelj tu in tam kakšni uradnik, ali še ta skrivši — vse drugo je topo, narod pa mašina, ktero lahko ravnaš, kakor hočeš, če le si nastaja- lišči uradov. Uradi (Behörden) če neso očitni protivniki, ter so pasivni, meščani so optu- jeni, nadeti z nemškim življam, kdor de se te povzdignil za čast in blagor naroda tako, da de imelo povzdignenje, priznanje in ve- ljavnost? Mi dremljemo, drugi nam pred no- som pšenico zoblejo, potlam teda, kedar že nam za gaber gre, vičemo in krišimo, kaj pa nam nič ne hasni. Tako si ti Ljubljana, če ravno ti pevec peva: „Toraj o Ljublana bela budi zopet še vesela, vendar z timi be- sedami potroštana, pa tudi nič več ko potro- štana. Na narodi vse leži, on je krepak, pa nema vodjev. On ima še narodni čut, in tudi še pogum, ali ne ve ga pokazati. Zatoraj sini naroda, kteri stojite na čelu in višji sto- pinji javnosti, kterim je povereno mesto očit- ne službe, kteri ste nosivci važnega mnenja, kteri ste več, ko prosti udi naroda, lotite se svetega posla, in bodte naroda pripročniki in zagovorniki!“

Politiško življenje pri nas zdaj celo spi. Tudi narodno dremlje. Šolni zbori se mlačno objiskujejo, šolni ogleda so starega kopita moževi, školniki (šolmeštri) nemajo praktič- nega pogleda, so postarali v starih sistemih in tako reč gre polžovo pot. Na prošnjo Ce- ljanov, da se sedeš krajske vlade iz Mar- burga v Celje prinese se med Muro in Dravo obilni podpisi zbirajo. Marburžani so za herb- tam nadvojvoda Janeza stali — in tako so nesli domo popir, na katerem je zapisano bilo: ne v Celi, temuč v Marburgi. Danes je bil eden mojih prijateljev pri meni, kteri je z Dunaja od g. ministra nauka grofa Thuna pri- šel. On mi pravi, da blagi grof ima dobro voljo do Slavjanov, ali da že bomo letos ali drugo leto veselja se vživali, da bo v višjih učivnicah jezik podučivni slovenski, to sliši

med s. Jurja in Martina, t. j. precej daleč še je do tega.

Naš Graški gubernium je vendar enkrat začel vse naredbe, kurende itd. tudi v slo- venskim jeziku na gospodske razposiljat, pa joj in prejoj v Slovensčim, da se Bogu smili. Naši uradniki te naredbe jako skrivajo, da jih kmet ne vidi, in na černo desko pred pi- sarnico zmirom še nemške pribijajo. Neki clo taki turistom, to so taki ljudi, kteri radi pri vsaki mizi ližejo in po vsih kletih smučejo, poveda, da kmet druga ne želi ko ljubo zlato Nemšino, — toti turisti tedaj po vsih časopi- sih trobijo; Die öffentliche Meinung ist durch- weg für deutsche Sprache u. Schule u. Amt. Das Volk ist loyal u. gibt dem nationellen Agitiren kein Gehör. Eden takih klopetarov je znani Marburški dopisatelj v Graškem kon- stit. Blatt pod naslovam: Briefe eines Mar- burgers. Tudi en drugi z imenam Renegatus se je začel glasiti, mož bistre glave in ima esprit, ko srakoper in sraka, s kterim posme- havno ljubo Slovenio ognusuje ne iz temeljev doktrinarnio, temoč ex principio stomachi, kteri se je v svojih 30 letih ne truda vzel sloven- ski sebe in svoje otroke naučiti, temuč le s slovenskim denarjem in slov. vinogradi z naj- svetejšo gorečnostjo se pečal. Pa dajmo mu mira. Njegovo ime nede gotovo nobeden zar- od blagoslavljal. — Kako nas dušna kuga kolje, tako tudi telesna. 14. in 15. Sept. je med Muro in Dravo od Polčan do Radgone v širokosti od 5 ur taka toča kapala, da je aj- dna in vinogradi pobiti do blatnega, da se je drevje in več hrámov poderlo, in da je per- nate živali in zajcov na polji mertvih najdeno dosti. Tako malo sladiča le sam pelin! —

Hervaska in serbska dežela.

Konec pisma opravilstva vojvodine Serbske na banskiga opravnika, po listu 77. „Slovenije“:

Tako se tudi obnaša Nugentov komisar Latinović ki hoče proti ministerialnim uredbam o začasnem opravljanju stari sistem tako v mestih kakor v županijah vpeljati.

Ravno tako dela tudi v Banatu od g. f-z- m. Haynau-a postavljeni Ambrozi in Arizi. Ta drugi v torontolskej županii, v kteri ve- čina Serbov prebiva. Postavil je nove magi- strate, za opravilni jezik je postavil madjar- skega in nemškega.

Vaša prevzvišenost! zaupanje naroda do vlade je prvi temelj, na kterim se poslopje deržave zidati mora. In kako pa se zamore zadobiti to zaupanje, ko organizirajoči komi- sarji protivno delajo naredbam, ki so od ce- sarja in opravnistva cesarskega izdane in javno v narod vpeljane? V ustavi se razglasuje ena- kopravnost narodov in narodnosti, in komisari se postavljajo Madjare še ondi, kjer je veči- na Serbov. Komisarjem se v imenu visoke oblasti v §. 6. naloži javno ravnanje in od naroda z radostjo prijete inštrukcie, de vse nezaneslive, kompromitirane osebe ne samo v županijskih in mestnih, temuč tudi v nižjih službah, kakor duhovne, notare, učitelje in druge brez prezira koj odstavijo in na njih mesto zaneslive osebe postavijo, ki potrebne jezike znajo; ali imenovani komisarji take ljudi postavljajo, ki so se proti cesarju in našemu narodu bili do poslednih dni, in ki so se še le poznej, ko jih je cesarska vojska prema- gala in raztirala, v svoj dom vernuli.

V §. 8. imenovane inštrukcie je zapove- dano cesarskem komisarjem, de oni pri vsih manjših uradih samo županijski v tistim kraju navadni jezik v urade uvedejo; ali oni rabijo madjarski jezik za uradni jezik v krajih kjer ni dvajsetina Madjarov. So morebiti Madjari popred, kakor so se od celotne deržave od- tergati skušali, kaj več imeli?

Ali bi bili oni, ako bi jim bilo po sreči izšlo, cesarsko vojsko premagati, kaj več za- se storiti zamogli, kakor kar jim zdaj, pun- tarjem ti novi opravniski komisarji dajo?

Vse to je proti načelu po ustavi izrečene

enakopravnosti, ki jo je naš narod z preli-
vanjem toliko kervi gotovo zaslužil; ki lahko
v narodu javno nezadovoljnost zbudi, in ka-
kor smo se prepričali tudi že budi.

Iz vsega tega bo Vaša prevzvišenost pre-
vidila, de zavoljo takiga ravnanja Bačkih in
Banatskih komesarjev lahko nove zmešnjave
nastopijo. To tedaj zavolj silno potrebnega
vravnanja Vaši prevzvišenosti ponižno na zna-
nje damo s polnim zaupanjem, de bo to opravi-
ništvo po priporočanju Vaše prevzvišenosti
tudi na dalje še vodstvo svojih občnih opravi-
vil peljalo, važneje sklenitbe pa Vašej prev-
zvišenosti zavoljo znanja poterjenja, in po po-
trebi obstoječih naprav, kakor tudi v tem pri-
merleju berzega vravnanja rado podverglo.

Iz seje opraviništva vojvodovine serbske
v Zemunu 15. Avgusta 1849 leta deržane.

Zagreb. Njih ekscelencia ban je po za-
povedi ministra notrajnih oprav tudi iz Vojvo-
dine nekoliko zaupnih mož na Dunaj poklical,
de bi ministram potrebne predloge zastran no-
trajne nove vravnave Vojvodstva podali. Ti
zaupniki so sledeči: g. g. Izidor Nikolić, Ja-
kob Živanović, Jan. Pasković (so že na Du-
naju), za tim udi provizorne vlade Vojvod-
stva Franc Kristof in Evstahi Mihajlović, po-
tem Temišvarski mestni poglavar Marko Po-
povič, bivši podžupan krašovskega okroga
Teodor Petrovič, Štefan Vukov iz Semlina in
Peter Močonji bivši krožni nadžupan toron-
talskega okrožja.

Bansko svetovavstvo ima po pismu mini-
stra denarstva prevdarek deželnih dohodkov in
stroškov Civil-Hervaskiga in Slavonskiga za
leto 1850 predložiti, ki se bo rabil pri izde-
lovanju splošniga avstrijskiga denarniga pre-
vdarka. — Gospod Ambrož žl. Vranicani je k
posvetovanju v denarniških rečeh od minister-
stva na Dunaj poklican.

Austrijanska dežela.

Dr. Karl Ulepič, c. k. fiskalni adjunkt,
nekdajni poslanec in tajnik austr. državni-
ga zbora je odločen za ministerialniga komisarja
in predsednika odbora za oprostenje zemljiš
na Krajskim.

„Wiener Zeitung“ 23. t. m. podá ukaz
ministerstva notrajnih oprav dne 12.
t. m. zastran izpeljanja odveze zem-
ljiš v kronovini krajski. *Pervi odde-
lik* v šestih odsekih nakaže primeru v po-
stavi 7. kimovca 1848 in patentu 4. sušca
1849 danih vodil.

I. odsek. §§. 1—3 kaže na postavo 7.
kim. 1848. §§. 4. in 5. veli, de brez od-
škodovanja so odpravljani sledeči davki:

a) Vse davšine in odrajtovila gosačev;
b) vodni davki in ribška tlaka, razun take,
ki se na lastnih zemljiših dela, in je tako
rektificirana, ali pozneje v povračilnih pogod-
bah izgovorjena; c) vsako povišanje davka iz
razpartenja podložnih zemljiš izvirajoče; d)
vse gosposkine pravice predkupljenja, vsta-
vila, prevzetja in kupa, brez razločka imena;
e) Vse dela in darila v denarjih in pridelkih,
ki izvirajo iz poprejšniga deželnega sodniga
gospodstva, kakor sodbinska tlaka, sodbinski
oves, sodbinski jeziki, gospodstveni oves itd.
f) vse darila in dela pridši od nekdanjiga
grajšinskiga oskerbljenja sodbine in politiške
urade, kakor: sodbinska tlaka za sodniške
zidanja, gospodstveni denar za varstva, denar
od ognja ali straže itd. in g) gospodstveni od-
peljavni denar in mortuar, smertna pravica
itd. — §. 6. Temu oprek pa odpadejo tudi
brez odškodovanja vse dolžnosti prejšnih go-
sposk v podporo njejnih prejšnih podložnikov,
posebno dolžnost pripomočka pri kužnih bo-
leznih, pri zdravljenju ostrupjenih itd. sploh
vse dolžnosti prejšnih gosposk izvirajoče iz
osebne zveze podložnosti. — §. 7. Od lova
kakor patent 7. sušca 1849, in de lovska
tlaka in lovske davšine, n. pr. pasji oves,
pitanje lovskih pesov itd. brez odškodovanja
nehajo. — §. 8. Pravice v gojzdi in na pa-

šah, in servitute med dozrajnimi gosposkami
in podložnimi začasno še obstanejo. Zastran
teh pravic bodo bolj na tanjčne vodila sledile.
— §. 9. Kakorsne predloge odbor še dati ima.

II. odsek. Od davšin, ki se imajo po
primernimu povračilu odpraviti, in odkupljivih
davšin sploh. — §§. 10. 11. Odkupljivi so
davki v §. 6. patenta 4. sušca omenjeni, ki
gredo cerkvam, šolam, faram ali soseskam od
zemljiša, potem davšine iz pogodbe čez raz-
delitev lastnine. — §. 12. Take, v §. 8. postave
7. kim. 1848 in v §. 5. in 14. patenta 4. sušca
1849 omenjene pogodbe so le pogodbe čisto pri-
vatne baže, ki po deželni ustavi, in politiških
postavah razmero podložnosti ne ustanovijo.
Vodila teh §§. torej ne veljajo za zemljiša s
dedskim najemam ali dedskim davkam, ki so
take postale iz kaufrehtnih najemnih zemljiš;
ne veljajo tudi ne za dominikaliste. — §§. 13.
in 14. Izmera povračila se godi po vrednosti
odrajtvila tako, de se odvzame vse kar se je
vprek moralo tudi nazaj — odrajtovati, in de
od vstanka se še tretji del odloči, ter le dva
tretina se bota povračovala. K odločenimu
tretinu se šteje tudi dosedanji petin (20%)
davšin. — §. 15. Ta ukaz govori: a) od pre-
rajtovanja vrednosti davšin, b) povračila od-
rajtvoval, ki so v letu 1848 zastale, c) pre-
rajtovanja letniga plačila in kapitala za odško-
dovanje. §. 16. —

III. odsek. §. 17. — A. Davšine v
pridelkih. §. 18. V denarske premenjene
davšine k tem le slišijo, ako niso za vse-
lej premenjene; pred denarske pak le, ako
so za vselej v naturalne premenjene §. 19.
Nepremeljive davšine v pridelkih so vse, ki
se dajejo po svojim plemenu na mero ali tehto
ob gotovin času. §§. 20 — 23. Prerajto-
vanje vrednosti pridelkov v danarjih po vod-
bah patenta 4. sušca t. l. — §. 23. Ako je
desetina v dedski najem (Erbpacht) dana, se
prerajta povračilo za desetinskiga gospoda od
najemnika, in za najemnika od dajavca dese-
tine tudi po vodbah patenta 4. sušca t. l. in
tega ukaza, in le pri očitni zgubi zamore na-
jemnik veči odškodovanje tirjati od gospoda.
— §. 24. Pri prerajtovanju kapitala povra-
čila za žitno desetino se dela na podlogi iz-
mere doneskov v dobi kmetijski od vsake so-
seske za kataster odločeni. Viža računa se
ukaze. — §. 25. Za desetino gré zgol pri-
merno odškodovanje, ako ne izvira iz pogod-
be. Taka pak se moro odkupiti. — §. 26.
Zemljiša po postavi z desetino obložene, ki v
katastru še niso, se štejejo v zadni klas svoje
soseske. — §. 27. Letni dohodik iz desetine
od robe ki se iz zemlje ne pridelja, se pre-
rajta od šestih let nazaj od leta 1845 po za-
pisnikih ali izgovorih prič i. d. — §. 28. Ako
je desetina veči alj manji kot deseti del, se
mora na to obzir imeti. — §. 29. Pri dese-
tini od mošta (rebule) se vzame cena kata-
stralna tiste soseske, in goršina se odloči. —
§. 30. Ako je soseska od leta 1835 do 1845
desetino v najemu imela, se sme, če najem-
nik in gosposka desetinska hočeta, najemno
plačilo pri prerajtanju odškodovanja za pod-
logo vzeti. To plačilo pak mora celo, brez
odločika, v rajtengo priti.

(Dalje sledi.)

Slovaški poročniki na Dunaju so se tudi
marš. Radeckitu poklonili. Jim je govoril:

„Ljubi moji! Čeh sim, in vselej sim Slo-
vake ljubil. Čehi in Slovaki smo bratje in
rodni zlahtniki eniga naroda. Dolgo let sim
bil na Laškim, alj oddaljen tudi sim vselej
serčno miloval žalostno osodo Slovakov. Slo-
vacji so posebno pridni vojskaji; z nami vred
so se na Laškim in povsod hrabro topli s
vsim sovražniki dinastije, carstva in reda.
Vse, kar mi je moč, bom gotovo storil, že-
ljam Slovakov pravico zadobiti.“

Slovaški poročniki; Hamich, Kolar in Hla-
vats so podali tudi ministram spis želj naroda
slovaškiga za vpeljanje ustave 4. sušca t. l.
v slov. jeziku in ustanovitev kronovine slova-

ške (kakor je vojvodina serbska). Reče ta
spis, de Slovaki nikdar bi ne mogli osvobo-
deni biti gospodarstva madjarskiga, od ne-
zvestih slovaških zlahtnikov podpi-
raniga, ako bi eniga deželnega poglavarja
z Madjari vred imeli. —

Kako pak Slovenci, nemškim ali laškim
kronovinam vteleseni? Za njih pravice se ni-
kdo ne oglasi? —

Šole na vseučeliših in gimnaziijih se bodo
povsod 15. kozoperska začele,

Ministerstvo je vzkazalo, de v Lvovu v
Galicii se morajo na prošnjo rusinskiga glav-
niga zbora napisati na ulice v rusinskim jeziku
in cirilskim pravopisu narediti, in de mestna
gosposka ima rusinsko rabiti v očitnih pismih
in govorih.

Ogerska in Erdeljska dežela.

Jožef zlahtni Rudnianski iz Ternoviga,
61 let star, škof v Neusolu je škofijske časti
odstavljen, in na 6 let v ječo v terdnjavi ob-
sojen. Duhostvo in ljudstvo je spodbodal k
pokorsini Košutu in vojski proti Cesariskim,
ukazal je svojim duhovnam za pobite puntarje
en čas vsaki dan sv. mašo brati, in sam je
slovesno peto mašo imel v praznovanje sklepa
madjarskiga zbora 14. mal. travna 1849 za-
stran odločenja od Avstrije.

Na Erdeljskim se Romancam, ki so se
doslej junaško za Cesarja bojevali, vrožje je-
mati mora, kir ne nehajo, vse kar je madjar-
skiga vbivati, in posestvo Madjarov ropati in
požigati.

Ptuje dežele.

Laška. Sv. oče papež prebiva zdaj v
gradu Portici, in mnogokrat se popelje v Na-
poli, cerkve obiskovati. Blagoslov je enkrat
dal Neapolitanski armadi; ljudstvu je bil, pre-
jeti ga, drugi dan odločen. — Zlato vertnico
je papež to leto blagoslovil za kraljico Nea-
politansko, kateri jo je po kardinalu poslal. 8.
dan kimovca na rojstni dan sv. Marijo je imel
kralj s svojo rodovino slovesno praznovanje,
ki se kliče Piedigrotta, in vsako leto se po-
novljuje v spomin premage kralja Karla III.
perviga iz Burbonske hiše na sicilskim pred-
stolu, čez Avstrijance pri Veletri od 10. do
11. vel. serpana 1744. —

Garibaldi se je odpeljal proti Kagliari, in
je prosil de bi v Tunis na Afrikansko zemljo
iti smel. — Avstrijska armada na Rimskim
in Toskanskim bo, kakor se bere, pomnožena.

Francozka. Odkar se je pismo predse-
dnika Bonaparte na generala Ney razglasilo,
v kterimu predsednik veli, de Francozi imajo
slobodno vladati v Rimu tudi proti volji pa-
pežovih uradnikov, sta se papež in francozka
vlada vunder zopet bolj približala si, in so od
papeža ponudbe v Pariz došle, po kterih se
mirni sklep kmalo pričakovati zamore. — Pri
obertniški razstavi v Parizu so gospé napra-
vile bero za miloserčno namene, ki je do-
nesla več ko 40,000 frankov.

Britanska. V irskim selu Cappognin se
je 200 ljudi vzdignilo s pušam in drugim oro-
djem proti straži. Straža je premagala, de-
siravno je le 7 mož imela, eniga je vabila, in 4
vklenila. Vzrok punta se ne vé.

Turška. Berzoposel francoski je iz Ca-
rigrada v Pariz prinesel naznanje, de Sultan
je avstrijskimu poslancu Stürmer odrekel,
madjarskih puntarskih begunov izdati. Ruski
general Radzivil o te reči do Sultana odpo-
slan, bo mende pre pozno prišel.

Amerika. Vladni poglavar otoka Kuba
je oprostil vjetiga, iz New-Orleansa odpelja-
niga Kubancana Rey, zavolj kteriga so Kuba
in severno-amerikanske države v prepiru.
Predsednik amerikanski, Taylor, je prepove-
dal napad na otok Kuba, ki so ga neki Ame-
rikanci na svojo pest mislili poskusiti pod vo-
dstvam obersta Whita; alj ti si priprav ne pu-
ste vstaviti.

Nepolitiški del.

Kraljevič Marko in vila.

(Serbska narodna pesem.)

Jezdista dva mila pobratima
Po Miroču, po planini krasni;
Jeden niju je Kraljevič Marko,
Niju drugi vojevoda Miloš.
Jezdista nspored dobra konja,
Nesesta nspored bojne kopji;
Jeden drugu poljubljasta lice
Iz ljubezni mila pobratima.
Ali Marku se na šarcu dremlje,
Pa besedi pobratimu svōmu:
O moj brate, vojevoda Miloš!
Teško me dremota napaduje,
Pevaj brate, ter me razgovarjaj!
Al besedi vojevoda Miloš:
Jaz bi, pobratime, rad ti peval,
Al sim pil sinoči mnogo vina
Na planini z vilo Ravijojlo;
Pa je vila meni zapretila:
Ako bi me čula, da prepevam,
Bode ona zdajci me vstrelila,
V carsko gerlo ino v serce živo.
Al besedi mu kraljevič Marko:
Pevaj brate, ti ne boj se vile,
Dokler sapem jaz, Kraljevič Marko,
In je bistri šarec moj na svetu
In na svetu šestoper *) moj zlati.
Ondaj Miloš začne prepevati,
Oj prekrasno je začel mi pesen,
Od vsih naših boljso in starejo:
Kak je kdo kraljevo žezlo deržal,
Po častli po Makedonii.
Kako sebi zidal zadušbino. **)
Al je Marku pesen verlo mila,
Nasloni se sedlu na obličje,
Marko spava, Miloš pa prepeva.
To začula vila Ravijojla,
Pa začne Milošu odpevati,
Miloš poje, vila mu odpeva.
Lepše je Miloša carsko gerlo,
Lepše je, kot gerlo vile same.
Razerdí se vila Ravijojla,
Pa odskoči u Miroč - planino,
Za tetiv zapne dve bele strelí,
Jedna vdari u gerlo Miloša,
Druga vdari u serce junáško.
Kliče Miloš: Jojme moja mati!
Jojme Marko, bogom pobratime! ***)
Jojme brate, vila me vstrelila!
Ali nisim brate, ti govoril?
Da ne pojem po Miroč - planini?
Ino zdrami se iz spanja Marko
Pa odskoči s konja šarenega,
Ter pritega dobro mu podproge,
Šarca konja ljubi in objema:
Jojme, sarče moje desno krilo!
Vilo mi dohiti Ravijojlo,
S čistim srebrm čem te podkovati,
S čistim srebrm ino suhim zlatom;
S svilo čem odeti do kolena,
Od kolena kite do kopita,
Grivo hočem ti preplesti s zlatom,
S biserom okinčati jo krasnim.
Ali če mi ne dohiti vile,
Ti očesi bom obe iztaknui,
Bom vse štiri noge ti polomil
Pa te tako pustil na planini,
Ter od jete plazi se do jete,
Kakor Marko jaz brez pobratima.

(Konec sledi.)

Nekdajna Gorutanija je bla slovenska.

(Konec.)

B. Višave (Höhere Ansiedlungen.)

Sem slišijo vsi nemški „Weissbriache“.

„Višprije“, lokal. v „Višprijah“ je visoko ležeči kraj.

1. „Alpes in Wispriach“ v št. p. od 9. Jan. 1072.

2. „Weisspriachwinkel“ v Lungavi, kakor je blo že omenjeno.

*) Šestoper je nekaki kij (Keule), s šestimi peresi okinčan, od tod ima ime.

**) Zadušbina je cerkev ki si jo pobožni v prid svoje duše (za dušo) sezida.

***) „Bogom pobratim“ bi bilo po naše „po Bogu pobratim“, ali kjer nam je ta izrek ravno tako nov, mislimo, da je skorej vse eno, če pri Serbskem ostanemo. Kaj je pobratimstvo, nam je lanska Slovenija v listih 21. in 22. razložila.

3. „Weisspriach“ v št. Mahorskim kantonu.

4. „Wisperndorf“ v št. Lenartskim kantonu v Labudске dolini.

5. Mogoče tudi sem gre „Prenitz“ v kantonu „Albeck“, in „Prainig“ v Gradežkim kantonu; morebiti majnka „vis“: „Visprenic“, Visprenik.

C. Nizale (Niederdorfe.)

1. „Neusach“ v kantonu „Greifenburg“;

2. „Neusach“ je blo od Drobača zasuto; oba od „niz“, „nize“, v „nizah“.

3. „Nizale“ naj nizaja ves v št. Štefanskej fari na Zili.

4. „Niza ves“, po nemško „Eixendorf“ naj nizaja ves v Otmajnskej fari.

5. „Nize“ tudi v Timenskej fari.

D. Dole (Unterdorfe.)

Dol je „niza“ Niederung in tudi „hinab“; v „dolah“ toljko, ko Unterdorf.

1. „Dölach“ se 8 najde v nemškim Koroskim.

2. „Duel“ pri št. Paternijonu,

3. Ves št. Pavel na Zili se pravi po slovensko: „v Dolah“.

E. Blače (Moosdorfe.)

Blato das Moos, pl. „blache“, v „blachah“ (Moosdorfe).

1. „Flättach“ pri zgornj Beli (Obervellach).

2. „Flatach“ v zgornj Dravnej dolini.

3. „Flatschach“ v Lungavi, kakor je blo že rečeno.

4. Sedajne št. Ruprecht pri Celovcu se pravi v starih pismih „Flatschach“.

5. „Watschach“ na nemškej Zili.

6. „Flatschach“ v kantonu „Glanegg“.

Pazka: tudi „Latschache“ „loče“ v „ločah“ sem slišijo od „loč“ Moosgras.

K starej Gorutaniji je tudi slišal lep kos sedajne Tirolske dežele. Da je pa Tirolsko nekđaj blo slovensko, priča dogodivščina.

Zakaj prvi naselniki v Noriki se poleg Celtov sploh tudi „Ilirci“ imenujejo, kakor pokaže Muhar v „steiern. Zeitschr.“ a 1821. I. 21. Toti Ilirci so od Ilira, Istrovega sina, svoje ime dobili, in so Slovenci. „Norika“ je pa segla od Panonije gor po Rakoskoj kre Dunaje, ter po zdajnej gornji Stajerskej, po Solnigradskej, Tirolskoj, Koroskoj, semnoter v Celje“ piše Ont. Krempl v dogodivšini Stajerske zemle št. 9.

Kar dogodivščina priča, poterdijo tudi imena mest; krajev, rek i. t. d. ktere so gotovo slovenskega rodu.

Že ime cele dežele „Tirol“ deši po slovensčini. „Tirol“ je z visokimi gorami obdana in presekana dežela; take gore se imenujejo pri Slovencih „ture“, v „turah“, „Tauern“; po tem „turovje“, „turovlje“ ali pomehčeno „tirole“, „Tirol“ kakor „germovje“, „germovlje“ „germole“ „Gesträuche“.

„Bregenz“ od „breg“ „Rain“ — „Meran“ morebiti namesto „Miran“ to je: grad „Friedenschloss“; — „Lienz“ pri Rimlanih „Lontium“ od „lonce“ „Topf“; lonci tirolski se sedaj slovijo; — „Silian“ ino „Zell“ oba imena od „selo“ „Wohnsitz“; „Toblach“ ali „Doblach“ od „topel“ „warm“ ali „dob“ „Eiche“; „Maria Luggau“ na korosko — tirolskej meji od „log“ „Marija v logu“; — „Windischmatrey“ neki terg živo kaže, da so tukaj Slovenci ali Vindi stanovali; — „Pusterthal“ od „pust“ „öd, verlassen“; — tudi imena rek na Tirolskim in okolj njega najberžej izvirajo iz slovenske korenine: poglejmo na nektere:

1. „Adda“, po latinsko „Addua“ od „vo-da“ Wasser per eminentiam.

2. „Bregenz“, „Breganca“, reka na „bregu“ Konstanske jezere; „Bregana“ je tudi med Krajskim in Horvatskim.

3. „Drau“ od „dreti“ „weissen“, „dirava“ „drava“ reissender Stromm; imamo tudi „Drilo“ „Drinuj“ v Albaniji in Bosniji, „Dretulo“ na Hrovaskim, „Dretijo“ v Kranji blizo Moravce.

4. „Etsch“, „Adige“, „Athesis“, od „vo-da“ „vodica“, kakor „Savica“, mala Sava.

5. „Iller“ od „il“, „ilovec“, „ilar“; „Lehm-Thon - Schlammfluss“, kteri se pri Ulmu v Donavo izlije; znani so „Ulmer-Pfeifenköpfe“.

6. „Inn“, „Oenus“, od „vniti“ „eindringen“, tudi „versinken“ kot „Unie“ na Krajskim.

7. „Izer“ od „jezer“, „jezar“ „Seeffluss“.

8. „Lech“, „lyčus“ od „luk“ arg, morebiti večhart izstopi in okolico oškoduje.

9. „Minz“, „Mincius“, „Menco“ od „majnši“, „mensi“ „kleiner“.

10. „Rhein“ „Rhenus“ „Fluss“ per excellentiam kakor „Rekinec“ od „reka“; stari gerški in latinski zemlopisci Volgi tudi pravijo „Rha“ mesto „Reka“.

11. „Rienz“ na Briksenskim od „reka“, na „reci“, „rjeci“.

12. „Zillfluss“ od: „sila“ „Gewaltstromm“; koroska poslovica: „Zila — sila“.

Tako osledimo naše slavne predstariše na Tirolskim, ja še dalej so stari Slovenci ali Vindi bli razprostrani; zakaj pri najpervih latinskih zemlopiscih se bere od nekega kraja „Vindonisa“ „Windisch“ na Švajcarskim; stara „Vindelicia“ je dežela „Vindov na lyku“ „Leche“; stara „Rhetia“ je dežela na „reki“, ravno tako tudi stara „Norika“, dežela „na reki“.

„Slavne sreče zlato sonce!

Kak si ti zapustlo nas

Gorutane no Panonce

Na tak močno dugi čas“?

Na pokus.

Naš slavni U Jarnik piše v Karinthiji od leta 1826 str. 106: „Ktero slavjansko narčeje je blo izvoleno in posvečeno za cerkveni jezik grekiške vere? Najnovejše skušnje odgovorijo: „stari gorutansko - panonski jezik.“

Ne Serbskomu, ne Českomu, ne Polskomu, ne Ruskomu, temuč narčeju naših preotcev je bla ta čast izkažena. Slavjanam grekiške vere se vsa božja služba in vse božje opravila opravljajo v tistim jeziku, kterege so naši stari na Savi, Dravi in Muri od 8. do 11. stoletja govorili.“ — V dokaz naj služijo nektere ver-stice iz sv. pisma pri sv. Matevža 20, 20—23.

Po cirilsko.

Togda pristupi k, nemu mati sinu Zebede-ovu s' sinoma svojima, klanjajuščisje i prosjašci nešto ot nego. On če reče jej: česo hoščeš; glagola jemu: rei da sjadeta sija oba sina moja, jedin odesnuju tebe, i jedin ošujuju tebe, v carstvu tvoem. Otvěščav že Isus reče: ne vesta, česo prosita. Možeta imam piti? glagolasta jemu, moževa. I glagola ima, času ubo moju ispijeta: a ježe sestí odesnuju mene i ošujuju mene, njest moje dati, no imže ugotovasje ot oca mojego. —

Po slovensko.

Tedaj je perstopila k njemu mati Cebedejevih sinov, z svojima sinama, ter ga je molila in nekaj prosila. On pa ji je rekel: Kaj hočeš? Mu pravi: Reci, de sedita ta moja sina, eden na tvoji desnici, in eden na tvoji levici v tvojim kraljestvu. Jezus pa je odgovoril in rekel: Ne vesta, kaj prosita. Alj moreta piti kelih, ki ga bom jes pil? Mu rečeta: Moreva. Jima reče: Moj kelih bota sicer pila; sedeti pa na moji desnici ali levici ni moje vama dati, ampak kterim je perpravljeno od mojiga Očeta. —

Kako blizo so nam Rusi z svojim jezikom, naj pokaže ruski Oče naš.

Oče naš, iže jesi na nebesih. Da svjetitsje ime tvoje. Da pridjet carstvije tvoje. Da budjet volje tvoje, jako na nebesi i na zemli. Hleb naš nasušeni dažel nam dnes. I ostavi nam dolgi naša, jakože i mi ostavljem dolžnikom našim. I ne vvedi nas vo iskušenje, no izbavi nas ot lukavago. Jako tvoje jest carstvo i sila i slava vo veki vekov. Amin. Svečan.

Zmes.

Iz Komarna se sliši, de večí del notrajne vojašine se hoče našim podati, tode 3 bataljoni honvedov in poljsko kardelo temu branijo. Poljci, vsi na konjih, so čudno prederzni; hipoma privihre do 20 stopin k našim prednim stražam, in mnogo jih tamkej pada. V terdnjavi sta bila dva notrajna punta. Edin mej starejšimi in mlajšimi vojsaki zavolj vdatbe, ki jo vni hočejo, ti pa ne; drugi zavolj vina, kir so tergovci v mestu ceno vina povikšali. Le s kervavim bojem se je punt vkrotil.

* Med čudne prigodbe sliši sledeča:

Oče vojsaka na Gorenskim umerje. Ob enim pismo pride iz Laškiga, de sin vojsak je ubit, potim žlahta napravijo žalostne bila za oba, in bratu vojsaka se izroči domača hiša in zemlja. Alj ne dolgo vojsak naš pride iz Laškiga na dom živ, in osoda brata se premesni.